

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาพละ ๕ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท

ผู้วิจัย : พระมหาประทีป ปทีโป (ครุฑสังข์)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูพิพิธวรกิจจานุการ (มานิตย์ เขมคุตโต), ศน.บ., M.A., Ph.D.
(Pali & Buddhist Studies)

: ดร.เสนาะ ผดุงฉัตร ป.ธ.๙, พธ.บ, พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาพละ ๕ ที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับพละ ๕ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท (๓) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้พละ ๕ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท โดยการศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงบรรยาย ตรวจสอบ โดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จากการศึกษาพบว่า

คำว่า พละ หมายถึง ธรรมอันเป็นกำลัง ซึ่งทำให้เกิดความเข้มแข็งมั่นคงดำรงอยู่ได้ ในสัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่วุ่นไหว ธรรมที่เป็นปฏิปักษ์จะเข้าครอบงำไม่ได้ เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่อริยมรรค จัดอยู่ในกลุ่มโพธิปักขิยธรรม มี ๕ ประการ คือ (๑) สัทธาพละ กำลังคือศรัทธา (๒) วิริยพละ กำลังคือวิริยะ (๓) สติพละ กำลังคือสติ (๔) สมาธิพละ กำลังคือสมาธิ (๕) ปัญญาพละ กำลังคือปัญญา องค์ธรรมเหล่านี้เป็นกำลังซึ่งทำให้เกิดความเข้มแข็งมั่นคงดำรงอยู่ในสัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่วุ่นไหว เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่อริยมรรคปฏิบัติ จัดอยู่ในจำพวกโพธิปักขิยธรรม ธรรมที่เป็นเครื่องกระทำให้แจ้งพระนิพพาน

จากการศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับพละ ๕ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท สรุปได้ว่า ขอบเขตและความหมายของหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ที่สนับสนุนพละ ๕ ซึ่งเรียกว่า “โพธิปักขิยธรรม” ได้แก่ ธรรมที่เกื้อกูลให้เกิดการรู้แจ้ง หรือธรรมที่สนับสนุนอริยมรรคมี ๓๗ ประการ ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔ สัมมปปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘

การประยุกต์ใช้พละ ๕ ในด้านของการเจริญกรรมฐานที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมต่าง ๆ คือ อาตปปี สติมา สัมปชาโน ขณะที่ใช้ความเพียรประกอบสติกำหนดอารมณ์กรรมฐานอยู่สัมปชัญญะจะช่วยให้สามารถกำหนดแน่วแน่อยู่ในปัจจุบัน ขณะทำให้การปฏิบัติดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

การประยุกต์ใช้พละ ๕ ในการพัฒนาตนและการพัฒนาชีวิตที่ดีงาม การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตในด้านต่าง ๆ นั้น ทั้งทางโลกและทางธรรม ต้องพัฒนาทั้ง ๔ ด้าน คือ กาย ภาวนา ศีลภาวนา จิตตภาวนา และปัญญาภาวนา

Thesis Title : A Study of Five Powers (Pancabala) in Theravada Buddhist Scriptures

Researcher : Phramaha Pratip Padipo (Kutsang)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakru Bibithavarakiccanaukarn (Manit Khemagutto), B.A., M.A., Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

: Dr. Snoh Phadungchat, Pali IX, M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : 31/March/2015

Abstract

This Thesis has three objectives, to study the Pancabala appearing in the Theravada Buddhist Scriptures, to study Pancabala is related Dhamma appearing in the Theravada Buddhist Doctrines and to study the importance applied in practice. Clarified and analyzed data are Taken from the Theravada Buddhist scriptures namely, the Tipitaka, Buddhist commentaries, Supcommentaries and other related scriptures then composed, explained in details and verified by Buddhist scholars.

Bala is a Pali term means strength, force or power which supports practitioners in order that they can remain steadily in their daily practice without fail. Bala is the dhamma which, when obtained, cannot be overcome by any of its opponent or enemy. It also assists the Noble Eightfold Path practice and is categorized in the Bodhipakkhiya-dhamma group. Pancabala consists of (1) Saddha; concentration, (2) Viriya; energy, effort, (3) Sati: mindfulness, (4) Samadhi: concentration and (5) Panna: wisdom, understanding. These five faculties are the power which support and sustain practitioners in their associate conditions. The faculties also support the Noble Eightfold Path practice and are the part of the virtues partaking of enlightenment.

The study found, from the Theravada Buddhism doctrines, that those which support Pancabala are grouped in the Bodhipakkhiya-dhamma, which is a group of the 37 virtues partaking of enlightenment. They are Padhana (effort, exertion), Iddhipada (path of accomplishment), Indriya: controlling faculties, Bala: power, Bojjhanga: enlightenment factors and Attangika-magga: the Noble Eightfold Path.

Pancabala can help in meditation practice when applied with related dhamma such as perseverance in having awareness that meditator can maintain continually his practice.

On the other hand, Pancabala can be applied in daily life so that one can develop his own being into a fine path. That is, to develop oneself in the Four Trainings (Bhavana) namely Kaya-bhavana (physical development), Sila-bhavana (moral development), Citta-bhavana (emotional development) and Panna-bhavana (intellectual development).